

Vaativan erityisen tuen ohjaus- ja palveluverkostojen kehittäminen 2018-2020 (VIP-verkosto)

TAUSTA

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 12.3.2015 vaativan erityisen tuen kehittämisryhmän jaostoineen. Ryhmän loppuraportissa (<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80629>) on 12 kehittämissuositusta, josta VIP-verkoston perustaminen on yksi:

Sairaalaopetusyksiköt, Elmeri-koulut, valtion koulukotikoulut, kunnalliset erityiskoulut, oppimis- ja ohjauskeskus Valteri sekä yliopistolliset ja muut erityispedagogiikan tutkimus- ja koulutusyksiköt luovat alueelliset yhteistyöverkostot, jotka nimetään VIP-verkostoiksi. Verkosto muodostuu sote-uudistusta mukaillen viidestä yhteistyöalueesta. Näistä verkostoista kehitetään vaativan erityisen tuen ohjaus- ja palveluverkostoja.

Kehittämisryhmän laskelmien ja arvioiden mukaan vaativaa erityistä tukea oppimisen ja koulunkäynnin tueksi tarvitsee vuosittain 10 000 lasta ja nuorta. Osa oppilaista opiskelee sairaalaopetuksessa, Elmeri-kouluissa, kunnallisissa tai yksityisissä erityiskouluissa tai oppimis- ja ohjauskeskus Valterin kouluissa. Osa opiskelee valtion tai yksityisten koulukotien kouluissa. Sairaalaopetuksen ja koulukotien koulujen oppilasmäärät vaihtelevat jopa päivittäin. Vaativaa erityistä tukea tarvitsevia oppilaita opiskelee myös niin sanotuissa yleisopetuksen kouluissa joko tavallisessa opetusryhmässä, joko osin integroituna erityisryhmään tai kokonaan erityisryhmissä.

VIP-toiminnan tavoitteena on päivittää, kehittää ja vakiinnuttaa opetuksen järjestäjien vaativan erityisen tuen yhteistyön organisointia. Toiminnan lähtökohtana on luoda ja kehittää varhaiskasvatukseen, esi-, perus- ja lisäopetuksen opetuksellisia rakenteita, toimintamuotoja ja -menetelmiä, jotka jatkumona takaavat laadukkaan ja oikea-aikaisen tuen oppilaalle mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Toiminnassa painotetaan ennaltaehkäisevää työtä.

Verkostojen tehtävänä on vaativan erityisen tuen kehittäminen, alueensa kuntien ja yksityisten opetuksen järjestäjien koulujen sekä yliopistojen harjoittelukoulujen tukeminen ja ohjaaminen vaativan erityisen tuen kysymyksissä ja yksittäisten opettajien konsultointi vaativan erityisen tuen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Verkostojen tehtävänä on myös täydennyskoulutuksen järjestäminen.

Elmeri – koulut

Elmeri-kouluilla tarkoitetaan erityiskouluja, jotka ovat aiemmin olleet tai ovat edelleen erityishuoltopiirien ylläpitämiä kouluja ja jotka sijaitsevat erityishuollon palvelujen/sosiaali- ja sairaanhoitopiirien yhteydessä tai fyysisesti lähellä näitä palveluja. Elmeri-kouluja on kymmenen ja niiden opetuksen järjestäjinä voivat olla erityishuoltopiirit, sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymät tai kunnat. Kouluissa järjestetään pääasiassa perusopetusta. Osa kouluista tarjoaa myös esiopetusta, lisäopetusta ja lyhytaikaista opetusta intervalli/tutkimus- ja kuntoutusjaksoilla oleville oppilaille.

Lisätietoja: Sanna Mutikainen, rehtori, Honkalampi-keskuksen koulu, 013 330 5054

Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri / Valteri – koulu

Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri on Opetushallituksen alainen kansallinen toimija, joka tukee lähikouluperiaatteen toteutumista tarjoamalla palveluja yleisen, tehostetun ja erityisen tuen tarpeisiin. Valterilla on kuusi toimipistettä eri puolilla Suomea ja se järjestää oppilaille ohjauksikäyntejä ja tukijaksoja, arviointeja, kuntoutusta, neuropsykiatrista valmennusta, henkilöstön täydennyskoulutusta ja työnohjausta sekä tuottaa julkaisuja ja oppimateriaaleja.

<https://www.valteri.fi/>

Lisätietoja: Anne Vierelä, johtava rehtori, 0295 294774

Sairaalaopetusverkosto

Sairaalaopetusta järjestetään lasten- ja nuorisopsykiatrisissa, neurologisissa, foniatrisissa tai somaattisissa tutkimuksissa tai hoidossa oleville oppilaille. Sairaalaopetus on kuntien järjestämää opetusta. Näitä opetusyksiköitä on 25 eri puolilla Suomea.

Sairaalaopetuksessa korostuvat kasvatuksen ja opetuksen lisäksi pedagoginen kuntoutus ja kaikkien oppilasta opettavien, kasvattavien tai hoitavien tahojen keskinäinen yhteistyö, koulukonsultaatiot ja ohjaustoiminta. Opetuksessa painottuu opetuksen osana pedagoginen kuntoutus, koulunkäyntiä ylläpitävä opetus sekä oppimis- ja koulunkäyntitaitojen arviointi.

<http://www.sairaalaopetus.net/>

Lisätietoja: Niina Ekqvist, koulunjohtaja, Kiinamyllyn koulu, 044 907 4681

Valtion koulukodit

Valtion koulukodit ovat vaativan sijaishuollon ja vaativan erityisen tuen perusopetuksen valtakunnallisia palveluntuottajia. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos sekä koulukodeissa järjestettävän perusopetuksen osalta Opetushallitus vastaavat koulukotitoiminnan tulosohjauksesta.

Koulukodit ovat erikoistuneet tuottamaan palvelua, jossa sijaishuolto ja erityisopetus muodostavat kuntouttavan kokonaisuuden. Valtion koulukoteja on viisi eri puolilla Suomea.

<http://www.valtionkoulukodit.fi/index.html>

Lisätietoja: Tiina Korpela-Liimatainen, johtava rehtori, 0295 244101